

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
สวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560

Characteristics of Graduates According to Thai
Qualifications Framework for Higher Education (TQF:
HEd) Faculty of Social Work and Social Welfare,
Academic Year 2017

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2560
จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พฤศจิกายน 2561

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พฤศจิกายน 2561

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560.

1. คุณลักษณะของบัณฑิต
2. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
4. บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เลขที่ 18/18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540 โทร 02-312-6300

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผล การศึกษาติดตามภาวะการทำงานของบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในระยะเวลา 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา รวมทั้งคุณภาพของบัณฑิตที่ได้ข้อมูลมาจากการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มี ต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยนี้เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการ สอน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่มีภารกิจหลักในการผลิตบุคลากร ทางด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม เพื่อให้ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงาน และความร่วมมือจากบุคคล หลายฝ่าย ได้แก่ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการส่ง แบบสอบถามกลับคืน รวมทั้งตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าส่งผลให้งานวิจัย สำเร็จลงได้ด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

15 พฤศจิกายน 2561

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยทำการสำรวจจากกลุ่มประชากรจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 133 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 95.24 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 104 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.1) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 43.0) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.5) และบัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 76.6)

ในขณะที่ทำการสำรวจบัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.3) บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 80.5) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่าส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ร้อยละ 55.5) บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 65.6) รองลงมา คือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 15.6)

บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ หน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาครัฐที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิต

(2)

ส่วนใหญ่ทำงานในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 21.6) และกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 13.5) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) รองลงมาคือ ภาคใต้ (ร้อยละ 12.5) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 9.6) ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 30.8) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 43.3) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6) เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 50.0) ใกล้เคียงกับบัณฑิตที่ตอบว่า มีความรู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.0) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 45.2)

บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.92$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของบัณฑิตเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) (2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$) (3) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.00$) (4) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.81$) (5) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.75$) และ (6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.65$)

บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.45$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.38$) และ (3) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.35$)

บัณฑิตประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.8) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 28.9) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.6) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 60.9)

2. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.5) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 78.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 46.3) และมีระยะเวลาที่ได้ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน (ร้อยละ 51.3)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) และ (2) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.03$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.79$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.75$) และด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.63$) เรียงตามลำดับ

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.60$) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.55$) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.24$) และมีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$)

นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.3) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.0)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	5
2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	9
2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	15
2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	16
2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์	21
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.5 การเสนอผลการวิจัย	41
บทที่ 4 ผลการศึกษา	42
4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	43
4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	91
5.2 ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	

(6)

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	44
ตารางที่ 2	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	48
ตารางที่ 3	การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	49
ตารางที่ 4	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	51
ตารางที่ 5	แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ	52
ตารางที่ 6	แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน	55
ตารางที่ 7	แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	57
ตารางที่ 8	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต	57
ตารางที่ 9	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้าน คุณธรรม จริยธรรม	58
ตารางที่ 10	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	59
ตารางที่ 11	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ ทางปัญญา	60
ตารางที่ 12	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	61
ตารางที่ 13	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	62
ตารางที่ 14	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ การปฏิบัติทางวิชาชีพ	63
ตารางที่ 15	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ การปฏิบัติทางวิชาชีพ	64
ตารางที่ 16	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ฯ	65
ตารางที่ 17	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	66
ตารางที่ 18	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ของบัณฑิต	68
ตารางที่ 19	ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต	69
ตารางที่ 20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต	70
ตารางที่ 21	ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ในทัศนะของบัณฑิต	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน	73
ตารางที่ 23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	73
ตารางที่ 24 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	75
ตารางที่ 25 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	76
ตารางที่ 26 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	77
ตารางที่ 27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา	76
ตารางที่ 28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	79
ตารางที่ 29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	80
ตารางที่ 30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการ ปฏิบัติทางวิชาชีพ	81
ตารางที่ 31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	82
ตารางที่ 32 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	83
ตารางที่ 33 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของ ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	84
ตารางที่ 34 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	85
ตารางที่ 35 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	86

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยให้คณะกรรมการการอุดมศึกษากำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ของทุกสถาบัน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558 มีมติจัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 ให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำ ระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.3-7 ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบันได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3-7 และให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัว บ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และรายงานคุณภาพ ของหลักสูตรประจำปีของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ต้อง ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาข/ สาขาวิชา (ถ้ามี)¹ เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมี มาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล²

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียว ที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร

¹ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558.

² กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. หน้า 1-3.

สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ
อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ³

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต⁴ มีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัว
เฉียวเฉลิมพระเกียรติ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ถึงพร้อมด้วย
คุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคม
สงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความ
รับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความ
พร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์⁵

ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิต มีความสำคัญในสังคม
ปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความ
มั่นคงให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชานั้นอย่างน้อย
ต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่า ผู้สำเร็จ
การศึกษาทุกคน มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁶ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิตกำหนดกรอบมาตรฐานผลการ
เรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทาง
ปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์
เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้เรียนทั้งในด้าน
ความรู้ ทักษะ และทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งแต่ละหลักสูตรจะมีปรัชญา วัตถุประสงค์ และมาตรฐานผล

³ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคม
สงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555). หน้า 7.

⁴ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. เพ็ญอ่าง. หน้า 5.

⁵ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 3.
หน้า 51.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 2. หน้า 26.

การเรียนรู้กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตของแต่ละวิชาชีพ ทั้งนี้มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม⁷

การติดตามประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตหรือหน่วยงานองค์กรต่างๆ เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บัณฑิต จึงกำหนดตัวชี้วัดให้มีการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งติดตามผลการมีงานทำของบัณฑิตที่จบการศึกษาไปแล้วภายในระยะเวลา 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงกลไกการผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ และการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 133 คน
2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างในหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 104 ราย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ใน 6 ด้าน คือ 1)

⁷ กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 2. หน้า 2.

ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดยเก็บข้อมูลหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลภาวะการมีทำงาน การศึกษาต่อ และคุณภาพของบัณฑิต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
2. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรและการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชา

1.5 นิยามศัพท์

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2559

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2559

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานของบัณฑิต ในหน่วยงานหรือองค์กรที่บัณฑิตทำงานอยู่

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้ทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึที่แท้จริงของบุคคลจึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “พึงพอใจ” หมายถึง รัก ชอบใจ (พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542)

อุทัยพรรณ สดใจ (2545:7 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

วิรุฬ พรรณเทวี (2542 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

ประนอม แสงจันทร์ (2539, อ้างในทิพย์สุคนธ์ กิจรุ่งโรจน์ 2547, อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ ความคิด หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลเนื่องมาจากบุคคลได้ประเมินสิ่งเร้านั้นแล้ว

เดวิด แนดเลอร์ (David Nadler, 1986 อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลของความคาดหวังที่เกิดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว แต่ความพึงพอใจจะมีระดับการลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามเงื่อนไขตามทัศนคติขณะนั้นๆ

Oskamps (1984 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจมีความหมายอยู่ 3 นัย คือ

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผลการปฏิบัติจริงได้เป็นไปตามที่บุคคลคาดหวังไว้

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความสำเร็จที่เป็นไปตามความต้องการ

ความพึงพอใจ หมายถึง งานที่ได้ตอบสนองต่อคุณค่าของบุคคล

จากแนวคิดตามความหมายข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ สามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้จากการประเมินตามเงื่อนไข กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคมย่อมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้ความรู้สึกถึงความพึงพอใจยังมีความสำคัญต่อบุคคลต่างๆ เนื่องด้วยมนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่บุคคลรอบข้างให้การยอมรับหรือพึงพอใจย่อมทำให้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสะดวกสบาย แต่หากไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่พึงพอใจย่อมทำให้ตัวบุคคลเกิดความยากลำบากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

อาร์ุง เหมรา (2533:17 อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:7) ได้สรุปความสำคัญของความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. ความพึงพอใจเสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจอันดีต่อกันและต่อหน่วยงาน
3. ความพึงพอใจเสริมสร้างความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน
4. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ สามารถใช้บังคับควบคุมความประพฤติของบุคคลให้อยู่ในระเบียบวินัยอันดี
5. ความพึงพอใจเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการรวมพลังเพื่อขจัด ปัญหาในองค์กรร่วมกัน
6. ความพึงพอใจเสริมสร้างความเชื่อมั่นในหน่วยงานที่ปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่างๆ

2.1.3 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ในที่นี้จะขอนำมาเสนอ 2 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ (อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:9-10)

1. ทฤษฎีความพึงพอใจของแชลลี (Shely,1975:252-268) เป็นทฤษฎีว่าด้วยความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะ

ตกอยู่ในกลุ่มของความรู้สึกสองแบบนี้ ความรู้สึกในทางบวก คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น คือเป็นความสุขที่เป็นระบบ ย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก

2. ทฤษฎีความพึงพอใจของอเดย์ และแอนเดอร์เซน (Aday & Andersen, 1975:4) ให้แนวคิดที่ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่เกี่ยวกับทัศนคติของคน ที่เกิดจากประสบการณ์ผู้รับบริการเข้าไปในสถานที่ที่ให้บริการนั้นๆ และประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวังของผู้รับบริการซึ่งความพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน

2.1.4 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:17) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่วไป

ภณิดา ชัยปัญญา (2541 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:17) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่แท้จริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นับตั้งแต่การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศต่างๆในทวีปยุโรปที่เมือง Bologna ประเทศอิตาลีในปีพ.ศ.2542 จนเกิดข้อตกลง Bologna Process ประเทศต่างๆในทวีปยุโรปจึงปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ในแต่ละคุณวุฒิและขยายผลการดำเนินการไปตามประเทศต่างๆทั่วโลก⁸

ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในทุกๆระดับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF:HEd) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วน ของมาตรฐานการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกัน และเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามีมาตรฐาน ที่สามารถเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ⁹

2.2.1 หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การ

⁸ คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ. หน้า 1.

⁹ คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. เพ็ญอ่าง. หน้า 1.

ปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่า บัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง

2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้อง และส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ

3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่างๆ

4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆของประเทศไทย เป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย

2.2.2. โครงสร้างและองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ¹⁰

1) ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications)

ระดับของคุณวุฒิแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการ และความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากนี้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาระดับแรกเข้าหลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะเป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่สำคัญในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี) และสิ้นสุดที่ระดับที่ 6 ปริญญาเอก ดังนี้

¹⁰ กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เชนงอรรถที่ 2. หน้า 4.

ระดับที่ 1	อนุปริญญา (3 ปี)
ระดับที่ 2	ปริญญาตรี
ระดับที่ 3	ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ระดับที่ 4	ปริญญาโท
ระดับที่ 5	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
ระดับที่ 6	ปริญญาเอก

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับคะแนนเฉลี่ยสะสมหรือเงื่อนไขอื่น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ แบ่งสาขาวิชาเป็น 2 สาย ได้แก่ สายวิชาการ เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์หรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก ไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับการประกอบอาชีพ และสาขาวิชาชีพซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และทักษะระดับสูงซึ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเรียนในสายวิชาการควรจะพัฒนาความสามารถที่สำคัญทั้งในการทำงาน และการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ส่วนหลักสูตรสายวิชาชีพควรเกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การวิจัยและความรู้ทางทฤษฎีในสาขา/สาขาวิชาและสาขา/สาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง และพัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ อย่างไรก็ตามหลักสูตรทั้งสองสายดังกล่าวมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งควรสะท้อนให้เห็นในรายละเอียดของเนื้อหาสาระสำคัญและในชื่อปริญญา ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนไปศึกษาต่อระดับสูงขึ้นในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการของการเข้าศึกษาได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นเพียงพอสำหรับการศึกษาต่อในระดับนั้นๆ และบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรนั้นๆ คาดหวัง

2) การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผล การเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

(1) **ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)** หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตาม ศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

(2) **ด้านความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

(3) **ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆในการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

(4) **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)** หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความ รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

(5) **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การ เต้นรำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้อง เพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domain of Learning) คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวัง ให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนและ

การเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

มาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิ โดยแต่ละด้านจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้น เมื่อระดับคุณวุฒิสูงขึ้น ทักษะและความรู้จะเป็นการสะสมจากระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิใดคุณวุฒิหนึ่ง จะรวมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันของระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าด้วย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านเหล่านี้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี¹¹

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับที่ 2 ปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้าน คุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

(2) ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีใน องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะ ด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

(3) ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐาน ใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่น ๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดย คำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตร วิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสม

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิก ของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

¹¹ กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เิงอรธที่ 2. หน้า 9-10.

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

4) ลักษณะของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี¹²

จากมาตรฐานผลการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หลักสูตรระดับปริญญาตรีต้องออกแบบมาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาอย่างกว้างๆ เน้นให้รู้สึกในบางส่วนของที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์การพัฒนาและผลการวิจัยล่าสุด นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขาต่างๆที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ และพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อด้วย

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรี¹³

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่ 2 ปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ อย่างน้อยต่อไปนี้

- (1) ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง
- (2) ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อน และพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย

¹²กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เชียงรอรทที่ 2. หน้า 15.

¹³กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เชียงรอรทที่ 2. หน้า 19-20.

(3) ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่างๆ

(4) ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้นๆ

(5) ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่างๆในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

(1) มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้

(2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษา ค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ

(3) สามารถพิจารณาแสวงหา และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน

(4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ

(5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนภายใต้ความอุปการะคุณของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ก่อกำเนิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของมูลนิธิ โดยได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์วิทยาลัยหัวเฉียว (ชื่อในขณะนั้น) ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2533

ต่อมาในปีพ.ศ.2535 ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยขึ้นในพื้นที่ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก ทบวงมหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ.2536 และในปีพ.ศ.2540 เปลี่ยนชื่อจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ปัจจุบันคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จัดการเรียนการสอน โดยใช้ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555)

2.4.1 ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ ของการเป็นนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ เพื่อรับใช้สังคม

2.4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถ ปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถ คุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์¹⁴

¹⁴ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555). หน้า 51.

2.4.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ดังนี้

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร	139 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาทั่วไป	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	7 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	9 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะ	103 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	21 หน่วยกิต
2.2) วิชาชีพ	64 หน่วยกิต
2.2.1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี	42 หน่วยกิต
2.2.2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	22 หน่วยกิต
2.3) วิชาเฉพาะด้าน	18 หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต

2.4.5 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิต มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ และผู้สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁵

¹⁵กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 2. หน้า 26.

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต กำหนดกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ดังนี้¹⁶

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 แสดงออกถึงความมีวินัยและความรับผิดชอบ เสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
- 1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม
- 1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. ด้านความรู้

- 2.1 อธิบายความรู้หลักการและทฤษฎีในรายวิชาที่เรียน
- 2.2 บอณาการความรู้ในรายวิชาที่เรียนกับการเรียนในสาขาวิชาชีพ
- 2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/ งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้
- 2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้
- 3.2 สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์
- 3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
- 3.4 สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

¹⁶ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. อ่างแล้ว เชียงธรรมที่ 14. หน้า 51-54.

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- 4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม
- 4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา
- 4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
- 5.2 สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 5.3 มีวิจรรย์ญาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- 6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์
- 6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.5.1 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สังคมสงเคราะห์ถือได้ว่าเป็นวิชาชีพหนึ่ง (Professional social work) ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีเอกลักษณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ความรู้ (Body of knowledge) นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพจะได้รับการฝึกฝนและการศึกษาอบรมความรู้ทางทฤษฎีเป็นกรอบพื้นฐานของการปฏิบัติงาน ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วย 2 กลุ่มทฤษฎีได้แก่ กลุ่มทฤษฎีสำหรับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories for social work practice) เป็นกลุ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับคนและสังคม ซึ่งอาศัยความรู้จากสังคมศาสตร์ (Social science) และพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral science) และกลุ่มทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories of social work) เป็นกลุ่มองค์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
2. ทักษะ (Skill) ทักษะทางสังคมสงเคราะห์สามารถได้รับการถ่ายทอดจากการให้ความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเชี่ยวชาญในงาน
3. ทัศนคติ (Attitude) การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ต้องอาศัยทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องต่อวิชาชีพ และนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ
4. การมอบหมายงาน (Job assignment) การทำงานสังคมสงเคราะห์มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงาน มีการมอบหมายงานให้ทำตามความถนัด ความเหมาะสมและความสามารถในงานประเภทนั้นๆ
5. สมาคมวิชาชีพ (Professional association) มีองค์กรที่เป็นสถาบันวิชาชีพรับรองเพื่อยกระดับวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
6. จรรยาบรรณ (Code of ethics) เป็นข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกัน สำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์นำไปยึดถือไว้เป็นบรรทัดฐานในการทำงาน

2.5.2 ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์

ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์ คือ การช่วยเหลือบุคคล กลุ่มและชุมชนให้สามารถช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves)

2.5.3 ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

ทักษะในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน มีทักษะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสัมภาษณ์ (Interviewing)

การสัมภาษณ์ (Interviewing)¹⁷ โดยทั่วไป หมายถึง การพบปะกันระหว่างคน 2 คนหรือมากกว่านั้น โดยมีการนัดกันล่วงหน้า เพื่อสนทนากันในบางเรื่อง หรืออาจหมายถึงการป้อนคำถามเพื่อต้องการคำตอบอย่างมีจุดมุ่งหมายก็ได้ การสัมภาษณ์ไม่ใช่การสนทนา (Conversation) แต่เป็นสิ่งที่มีความมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมตัว (Preparation) และการฝึกหัดในการสัมภาษณ์เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องมีพื้นฐานในการพัฒนาการสนทนา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ถูกสัมภาษณ์ กระบวนการสัมภาษณ์ในการให้ความช่วยเหลือ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งมีปฏิริยาโต้ตอบและเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่การแก้ไขปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ ยังมีทักษะที่สำคัญๆที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) **ทักษะการนำ (Leading skill)** การนำในที่นี้ คือ การเป็นผู้นำในการเริ่มต้นสนทนา ซึ่งได้แก่ การดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง มีมิตรไมตรี เกิดความสบายใจและพร้อมที่จะนำไปสู่การสนทนาอย่าง

มีจุดหมายหรือที่เรียกว่า การสัมภาษณ์

2) **ทักษะการฟัง (Listening)** เป็นศิลปะอย่างหนึ่งของผู้สัมภาษณ์ที่จะต้องมีความอดทน และใช้สมาธิ จึงจะเข้าใจในข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ด้วย ทักษะการฟังประกอบด้วย

2.1 การใส่ใจ (Attending) พฤติกรรมที่แสดงถึงความใส่ใจในตัวผู้รับบริการ ได้แก่ การสบตากัน ฟังอย่างตั้งใจ มีการโต้ตอบบ้าง พุดเสริมบ้าง ลักษณะผู้ฟังที่ดีควรประกอบด้วย การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ตั้งคำถามเป็นเมื่อไม่เข้าใจในเรื่องราว สนใจในคำพูดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ ไม่นำความรู้สึกร่วมตัวมาเกี่ยวข้องในการสนทนา ตอบสนองต่อความคิดโดยไม่ตอบสนองต่อบุคคล ไม่ได้เถียงและไม่ด่วนตัดสิน

¹⁷ สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. 2542. หน้า 28.

2.2 การทบทวนประโยค (Paraphrasing) เป็นการพูดซ้ำกับประโยคที่ผู้ถูกสัมภาษณ์พูด แต่ผู้สัมภาษณ์ควรใช้ถ้อยคำและประโยคให้กระชับโดยคงความหมายเดิมไว้ วัตถุประสงค์ของการทบทวนประโยคก็เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่า เราเข้าใจเรื่องที่เราพูดทั้งคำพูดและความรู้สึก

2.3 การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying) มีลักษณะคล้ายๆกับการทบทวนประโยค แต่ทำให้เกิดความกระจ่างชัดในการเปิดเผยตนเองของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งรับฟังเรื่องราวต่างๆ ของผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีความสับสนในเนื้อหาจนอาจทำให้มีการวินิจฉัยผิดพลาดได้ กรณีเช่นนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้คำพูดหรือข้อความที่แสดงถึงความรู้สึกและทัศนคติที่แสดงถึงความเข้าใจอย่างชัดเจนในตัวผู้ถูกสัมภาษณ์

3) ทักษะการสะท้อนกลับ (Reflecting skill) เป็นการแสดงออกเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจว่าผู้สัมภาษณ์กำลังพูดถึงเรื่องเดียวกันและยืนยันถึงความเข้าใจในการสนทนา

4) ทักษะการสรุป (Summarizing skill) เป็นความพยายามรวบรวมสิ่งที่พูดคุยกันให้เป็นประโยคเดียว ครอบคลุมเรื่องที่คุยกันในแต่ละตอนของการสัมภาษณ์หรือตอนสุดท้ายของการสัมภาษณ์ก็ได้ ข้อพึงระวังในการสรุป คือ ไม่ควรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้มาขณะนั้น จุดมุ่งหมายการสรุปควรอยู่ที่การช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้สำรวจความคิดและความรู้สึกของตนเอง

5) ทักษะการเผชิญหน้า (Confronting skill) เป็นการบอกถึงความรู้สึกที่ผู้สัมภาษณ์มีต่อตนเองอย่างตรงไปตรงมา การบอกถึงความรู้สึกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจตนเองมากขึ้น ผลเสียอย่างหนึ่งของการใช้ทักษะการเผชิญหน้า คือ อาจทำให้เกิดอารมณ์ต่อต้าน เกิดความกังวลใจ ตื่นเต้นและทำทนาย ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้วิจารณญาณพิจารณาถึงความเหมาะสมของการใช้ทักษะด้านนี้ ด้วยการพิจารณาถึง ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบด้วย

6) ทักษะการตีความ (Interpretation skill) เป็นการอธิบายความหมายของเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจในปัญหาของตนเอง รวมทั้งเป็นการนำเสนอกรอบความคิดใหม่ๆด้วย

7) ทักษะการให้ข้อมูล (Information skill) เป็นการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการทราบ รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลตามที่ผู้สัมภาษณ์เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

8) ทักษะการเงียบ (Silence skill) “การเงียบ” ที่ใช้ในการสนทนาโดยทั่วไปจะหมายถึง การปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ แต่ถ้านำมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือนั้น “การเงียบ” จะมีความหมาย กว้าง ครอบคลุมถึงช่วงเวลาของการทบทวนความรู้สึกรู้สึก นึกคิด การใช้ความเงียบให้เกิดประโยชน์ใน การสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรดำเนินการด้วยการวิเคราะห์ความเงียบที่เกิดขึ้นว่า ความเงียบเกิดขึ้น เพราะสาเหตุใด เช่น ถ้าความเงียบเกิดขึ้นเพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อต้าน ควรมีการชี้แจงขอบเขตและ ลักษณะของวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์ และถ้าความเงียบเกิดขึ้น เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการ กำลังใจหรือความมั่นใจ สิ่งที่ผู้สัมภาษณ์พึงทำคือ การทำลายความเงียบด้วยคำพูดที่สร้างความมั่นใจ

จากความรู้เรื่องการสัมภาษณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสัมภาษณ์จำเป็นต้องอาศัย เวลาสำหรับการฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญและความคล่องตัวทั้งในด้านการนำการสนทนาเพื่อ ไปสู่เป้าหมายของการสัมภาษณ์ จำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมอยู่เสมอๆ ความตั้งใจ การหมั่น เป็นผู้สังเกตและประเมินตนเองทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ย่อมช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่มีความชำนาญใน การสัมภาษณ์ได้ สิ่งหนึ่งที่พึงระลึก คือ แม้ผู้สัมภาษณ์จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ มีการเปลี่ยนแปลง แต่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นทักษะการสัมภาษณ์จึง เป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอๆ

2. ทักษะการเยี่ยมบ้าน (Home Visiting)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่ใช้สำหรับการแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการ สัมภาษณ์ในขั้นแรกๆ และการกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็น เครื่องมือที่ช่วยในการติดตามผลและประเมินผลให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3. ทักษะการให้คำแนะนำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นทักษะทางวิชาชีพ¹⁸ (professional skill) อย่างหนึ่งทางด้านสังคม สงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้นำกระบวนการแนะแนว มาใช้ร่วมกับการให้คำปรึกษาและการ ช่วยเหลือผู้รับการศึกษาหรือผู้รับบริการตามแนวทางสังคมสงเคราะห์ การให้การปรึกษาเป็น งานหนึ่งที่นักสังคมสงเคราะห์ใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยมีจุดประสงค์ให้การปรึกษาเป็นทักษะที่ ช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงของผู้รับการศึกษา

¹⁸ นงลักษณ์ เอ็มประดิษฐ์. การสังคมสงเคราะห์กับการให้คำปรึกษา. 2541. หน้า 34.

4. ทักษะการติดตาม (Follow up) และ ประเมินผล (Evaluation)

การติดตามและประเมินผล จะช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาและอุปสรรคใด เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนแผนและแก้ไขตามสถานการณ์ รวมทั้งช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และกระทำได้อย่างทันที่

การปฏิบัติงานจะใช้การติดตามและประเมินผลในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อมีผู้มาขอรับบริการในขณะที่ทำการแรกรับ ผู้ปฏิบัติงานต้องทำการตัดสินใจต่อสภาพธรรมชาติเบื้องต้นของปัญหา ประเมินความสามารถของบุคคล ความพร้อม และความเหมาะสมของการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานกับผู้มาขอรับบริการ ดังนั้นในขั้นตอนนี้การประเมินผลเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์
- 2) การติดตามความเป็นไปของผู้รับบริการถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยต้องประเมินถึงทัศนคติ สภาพทางอารมณ์ การแสดงออก และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของผู้มาขอรับบริการ โดยจะต้องประเมินตั้งแต่จุดแรกที่มีการพบ จนถึงขั้นตอนที่จะยุติการให้ความช่วยเหลือว่าผู้มาขอรับบริการได้รับประสบการณ์อย่างไรบ้างจากผลการให้ความช่วยเหลือ
- 3) เมื่อสิ้นสุดกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยประเมินความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้มาขอรับบริการ การประเมินว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายทั้งของผู้มาขอรับบริการและหน่วยงาน
- 4) ความเห็นของผู้มาขอรับบริการต่อการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน และวิธีการให้ความช่วยเหลือว่ามีประโยชน์ต่อผู้มาขอรับบริการมากน้อยเพียงใด และหน่วยงานจะต้องทำการปรับปรุงให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาขอรับบริการ
- 5) การประเมินขั้นตอนต่างๆของการให้ความช่วยเหลือ ควรมีการติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงการให้บริการและการปฏิบัติงานของผู้ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5.4 จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ถือเป็นหลักความประพฤติที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ยึดถือปฏิบัติ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานเชิง วิชาชีพ ตลอดจนรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และสถานะของวิชาชีพ¹⁹

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้จัดทำจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ไว้ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้²⁰

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะนักวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบท ที่เหมาะสม ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้และทักษะอยู่เสมอ

1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงประพฤติปฏิบัติตนในกรอบวัฒนธรรม และบริบทที่ เหมาะสม ละเว้นความประพฤติที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเองและวิชาชีพ

1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเสียสละ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้านสังคมสงเคราะห์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคม สงเคราะห์

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ ไม่นำวิชาชีพไป แสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกระทำในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสื่อม เสียต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ เพื่อ

¹⁹ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. 2559. หน้า 3.

²⁰ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. 2559. หน้า 7-9.

ยกระดับไปสู่งานวิชาการหรืองานวิจัย ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการและความก้าวหน้าในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการสอนงาน การนิเทศงาน และการศึกษาสังคมสงเคราะห์

3. จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ โดยเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ทั้งนี้หมายรวมถึงการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม ชุมชน

3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของปัจเจกบุคคล โดยปราศจากอคติทั้งปวง

3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการดำเนินงานเพื่อเสริมพลังอำนาจของผู้ใช้บริการ ให้เกิดความเข้มแข็ง เชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิของตนเอง กลุ่ม ชุมชน

3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม เชื่อในศักยภาพ เคารพสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาความลับของผู้ใช้บริการ และไม่นำข้อมูลไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยไม่ได้รับการยินยอมจากผู้บริการและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการ และการรักษาไว้ซึ่งสวัสดิภาพความปลอดภัยของชีวิต ซึ่งต้องกระทำอย่างระมัดระวัง

3.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาสัมพันธ์ภาพทางวิชาชีพตลอดกระบวนการให้บริการกับผู้ใช้บริการ ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน

3.6 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงถือเป็นความรับผิดชอบในการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงาน เป็นเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและวิชาชีพ

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้เกียรติ เคารพในสิทธิ หน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ร่วมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติการกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกับผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกันและกับผู้ร่วมงานในสาขาวิชาชีพอื่นๆ ทั้งในและนอกหน่วยงาน

4.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงไม่ส่งเสริม ไม่เพิกเฉย หรือปกป้องการประพฤติผิดของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้นๆ

4.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในสิทธิการเป็นเจ้าของงานและผลงาน โดยไม่นำงานและผลงานของผู้อื่นไปแอบอ้างว่าเป็นของตน

5. จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อองค์กรที่ตนสังกัด

5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ให้ดำเนินนโยบาย/แนวทางปฏิบัติงานที่คำนึงถึงความเป็นธรรม ผลประโยชน์สูงสุดและการพิทักษ์สิทธิของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงใช้ทรัพยากรขององค์กรด้วยความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นมิตร

5.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักถึงการดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิขององค์กร

6. จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเข้าใจสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการทางสังคม และมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการป้องกัน แก้ไข หรือขับเคลื่อนทางสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในเชิงระบบ นโยบาย มาตรการ และกลไกต่างๆ

6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ความเป็นธรรมทางสังคม และสันติสุขของสังคม

6.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้

2.5.5 พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 8 ก ลงวันที่ 24 มกราคม 2556 ให้คํานายที่สำคัญไว้ในมาตรา 3 ดังนี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปณณพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข (2552:21) ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตเห็นว่าความรู้ต่างๆที่ได้รับจากการเรียนตลอดหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดีมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงคือทักษะด้าน

ภาษาอังกฤษ สำหรับผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าคุณสมบัติของบัณฑิตทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนสิ่งที่ควรปรับปรุงมีความคิดเห็น สอดคล้องกับบัณฑิตที่ประเมินตนเองคือ ความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

สมศักดิ์ นัคลาจารย์ (2556:50-54) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของ บัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับ ความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของตนเองโดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) ข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอน คือ ความรู้ความสามารถใน การใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน เนื่องจากนักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ใน ส่วนของบุคลิกภาพ นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก การตัดสินใจช้าและขาด ความกระตือรือร้น

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีความสามารถเป็นที่น่าพึงพอใจมาก (ร้อยละ 4.19) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการ ทำงานมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.53) ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า บัณฑิตที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2555 เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ แต่ยังมีจุดอ่อนบางประการที่ต้อง พัฒนาการเรียนการสอนต่อไป โดยเฉพาะด้านเทคนิค/ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ และ การใช้ภาษาอังกฤษ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557:73-77) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปี การศึกษา 2557 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.5) มีระยะเวลาในการได้ งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 45.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 50.6) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) ทำงานในตำแหน่งนัก สังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 49.4) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

มาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 38.8)

การประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.01$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาผล การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) 3) ด้านทักษะ ทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนคุณลักษณะ ที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 55.31) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 29.78)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2558:84-94) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปี การศึกษา 2558 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.6) ระยะเวลาในการได้ งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 52.0) ในระยะเวลา 1 ปีไม่เคยเปลี่ยนงาน หลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 63.5) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 60.0) ที่ตั้งของ หน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 77.6) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 50.6) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 48.2)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 63.50) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.00)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2559:91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.2) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 41.4) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 57.4) ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 56.5) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 56.5)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.78$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.65$)

เรียงตามลำดับ โดยที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (= 3.60) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ภาพรวมทั้งประเทศ ของปีการศึกษา 2560 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 65.41 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 31.15 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.17 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 2.28 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561:1)

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ความพึงพอใจ ของ

- บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาใน
ปีการศึกษา 2559

- ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของ
บัณฑิต

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HEd) ของหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ด้านความรู้
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา
- 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ
รับผิดชอบ
- 5) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร
และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 การเสนอผลการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 133 คน มีบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 96.24
2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 104 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (ม.ค.อ.2) โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการ

สอน และคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ 7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้ง 33 ข้อ

โดยข้อคำถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ เพื่อให้บัณฑิตแสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามชุดที่ 1 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกภาคปฏิบัติ 3 อยู่ในหน่วยงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.83

3.2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ (7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 33 ข้อ

ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2

น้อยที่สุด

1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้เห็นความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามชุดที่ 2 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์ภาคสนามในหน่วยงานรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ฝึกภาคปฏิบัติฯ 3 อยู่ในหน่วยงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.85

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2559 ในวันทำการช้อมย่อยพิธีรับปริญญา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2561) และฝากแบบสอบถามไปให้

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตโดยให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์ในภายหลัง

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics 22 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำงาน โดยการประเมินตนเองของบัณฑิต และการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต ใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การเสนอผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายประกอบตารางและแผนภูมิ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปี การศึกษา 2559 จำนวน 133 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 96.24 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 104 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 การเสนอผลการศึกษาในบทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนก ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทาง ปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทาง วิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม

4.1.4 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.2.3 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2559 จำนวนรวมทั้งสิ้น 128 คน มีคุณลักษณะดังนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.1) อายุของบัณฑิต พบว่า มีอายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 43.0) รองลงมาคือ อายุ 24 ปี (ร้อยละ 30.5) และอายุ 25 ปี (ร้อยละ 10.2) ภูมิลำเนาของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.5) รองลงมาคือภาคใต้ (ร้อยละ 22.7) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 16.4) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (ร้อยละ 14.1) รองลงมาคือ จังหวัดกรุงเทพฯ (ร้อยละ 12.5) และจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ร้อยละ 7.8)

คุณลักษณะก่อนเข้าศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มีลักษณะที่น่าสนใจดังนี้ วุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 57.0) รองลงมาคือมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 18.8) การสมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 82.8) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 78.9) และ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 76.6)

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	14	10.9
หญิง	114	89.1
รวม	128	100.0
2. อายุ (ปี)		
22 ปี	8	6.3
23 ปี	55	43.0
24 ปี	39	30.5
25 ปี	13	10.2
26 ปี	9	7.0
27 ปี	3	2.3
30 ปี	1	0.8
รวม	128	100.0
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	39	30.5
ภาคเหนือ	6	4.7
ภาคกลาง	13	10.2
ภาคใต้	29	22.7
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	21	16.4
ภาคตะวันออก	17	13.3
ภาคตะวันตก	3	2.3
รวม	128	100.0

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จังหวัดภูมิลาเนา		
<u>กรุงเทพฯ และปริมณฑล</u>		
กรุงเทพฯ	16	12.5
สมุทรปราการ	18	14.1
นนทบุรี	3	2.3
นครปฐม	1	0.8
สมุทรสาคร	1	0.8
<u>ภาคเหนือ</u>		
เชียงใหม่	1	0.8
เลย	1	0.8
น่าน	1	0.8
เพชรบูรณ์	3	2.3
<u>ภาคกลาง</u>		
อยุธยา	2	1.6
สุพรรณบุรี	2	1.6
สระบุรี	4	3.1
ลพบุรี	3	2.3
นครสวรรค์	1	0.8
นครนายก	1	0.8
<u>ภาคใต้</u>		
สงขลา	2	1.6
ระนอง	2	1.6
สตูล	2	1.6
กระบี่	3	2.3
พัทลุง	2	1.6
สุราษฎร์ธานี	10	7.8
ยะลา	2	1.6
นราธิวาส	1	0.8
นครศรีธรรมราช	5	3.9

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
นครราชสีมา	1	0.8
ชัยภูมิ	1	0.8
อุบลราชธานี	1	0.8
ร้อยเอ็ด	3	2.3
ศรีสะเกษ	2	1.6
สุรินทร์	1	0.8
กาฬสินธุ์	2	1.6
บุรีรัมย์	2	1.6
มุกดาหาร	1	0.8
บึงกาฬ	1	0.8
หนองคาย	2	1.6
อำนาจเจริญ	1	0.8
อุดรธานี	2	1.6
มหาสารคาม	1	0.8
ภาคตะวันออก		
ฉะเชิงเทรา	4	3.1
ชลบุรี	6	4.7
จันทบุรี	3	2.3
ปราจีนบุรี	2	1.6
ระยอง	2	1.6
ภาคตะวันตก		
ตาก	1	0.8
เพชรบุรี	1	0.8
ราชบุรี	1	0.8
รวม	128	100.0

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต	73	57.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ	24	18.8
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาอังกฤษ	9	7.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-สังคม	9	7.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ฝรั่งเศส	1	0.8
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาจีน	7	5.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น	2	1.6
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คอมฯ	1	0.8
ม.6 ก.ศ.น.	1	0.8
ป.ว.ช.	1	0.8
รวม	128	100.0
6. การเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก	106	82.8
สมัครเข้าเรียนโดยเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้	1	0.8
ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)	18	14.1
เคยเรียนที่อื่น แล้วมาสมัครเรียนที่นี่ใหม่	3	2.3
รวม	128	100.0
7. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์	101	78.9
เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น	8	6.3
เรียนจบแล้วมีงานทำ	9	7.0
ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ	4	3.1
ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้	5	3.9
ต้องการรับราชการ	1	0.8
รวม	128	100.0

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

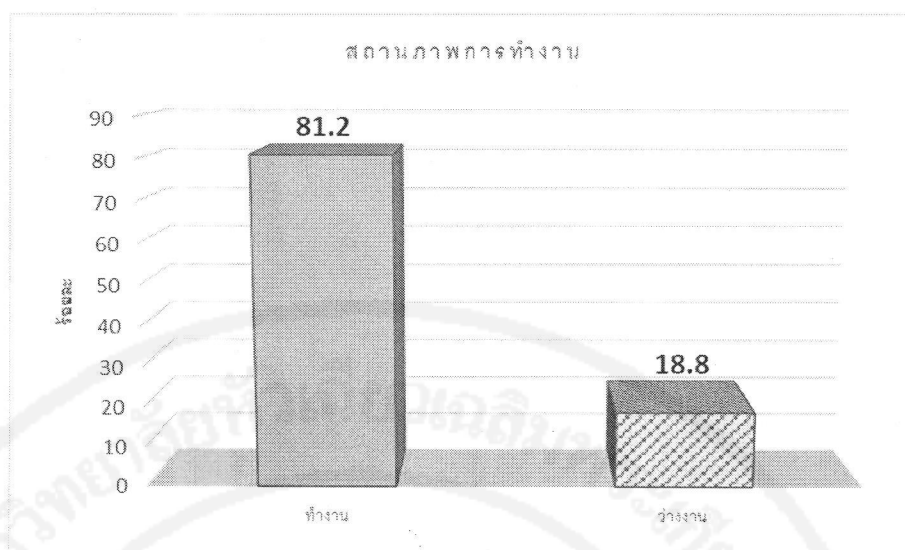
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา (ปี)		
4 ปี	98	76.6
4.5 ปี	16	12.5
5 ปี	9	7.0
5.5 ปี	1	0.8
6 ปี	2	1.6
7 ปี	2	1.6
รวม	128	100.0

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2559 จำนวนรวมทั้งสิ้น 128 คน ในวันที่ทำการสำรวจเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน 104 คน (ร้อยละ 81.3)ว่างงาน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 18.7) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงาน	104	81.3
ว่างงาน	24	18.7
รวม	128	100.0

แผนภูมิที่ 1 แสดงสถานภาพการทำงาน

จากตารางที่ 3 แสดงการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงาน โดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 80.5) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ร้อยละ 55.5)

ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ เมื่อพิจารณาถึงหลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อทางด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 35.1) รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อแต่ไม่ได้ระบุสาขา (ร้อยละ 33.3)

ตารางที่ 3 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การทำงานและการศึกษาต่อ		
ทำงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	103	80.5
ทำงาน (และกำลังศึกษาต่อ)	1	0.8
ศึกษาต่อ (โดยไม่ทำงาน)	2	1.6
ว่างงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	22	17.2
รวม	128	100.0

ตารางที่ 3 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ต่อ)

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	71	55.5
ต้องการศึกษาต่อ	57	44.5
รวม	128	100.0
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านสังคมสงเคราะห์	20	35.1
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านจิตวิทยา	4	7.0
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านอาชีวศึกษา	3	5.3
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านนิติศาสตร์	2	3.5
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านรัฐศาสตร์	4	7.0
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านบริหารธุรกิจ	4	7.0
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านพัฒนาสังคม	1	1.8
ต้องการศึกษาต่อ ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	19	33.3
รวม	57	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) รองลงมาคือ หางานได้ก่อนจบหรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 21.1) และได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 17.2)

ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 65.6) รองลงมาคือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 15.6) และ ยังไม่เคยทำงาน (ร้อยละ 14.1)

ตารางที่ 4 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา		
หางานได้ก่อนจบ หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	27	21.1
หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน	48	37.5
หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน	22	17.2
หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน	6	4.7
หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน	4	3.1
งานเดิมหรือที่เคยทำระหว่างศึกษา	3	2.3
ยังไม่เคยทำงาน	18	14.1
รวม	128	100.0
2. การเปลี่ยนงาน		
เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง	20	15.6
เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง	5	3.9
เปลี่ยนงานมาแล้ว 3 ครั้ง	1	0.8
ยังไม่เคยทำงาน	18	14.1
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	84	65.6
รวม	128	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ ดังต่อไปนี้ ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ หน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาคราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 21.6) และกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 13.5)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) รองลงมาคือ ภาคใต้ (ร้อยละ 12.5) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 9.6) เมื่อพิจารณาจังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในจังหวัด

กรุงเทพฯ มากที่สุด (ร้อยละ 69.7) รองลงมาคือ จังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 24.2) และจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 4.5)

ตำแหน่งงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 30.8) รองลงมาคือ เจ้าของกิจการ/ช่วยธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) สำหรับเงินเดือนที่บัณฑิตได้รับ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือ ได้เงินเดือน 16,001 – 18,000 บาท (ร้อยละ 17.3) และได้เงินเดือนมากกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 10.6) ส่วนลักษณะงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6)

ตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	37	35.6
บริษัทเอกชน	44	42.3
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	8	7.7
องค์การสหประชาชาติ (UNHCR)	1	1.0
ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว	14	13.5
รวม	104	100.00
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	19	51.4
กระทรวงสาธารณสุข	5	13.5
กระทรวงยุติธรรม	1	2.7
กระทรวงศึกษาธิการ	2	5.4
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	6	16.2
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร	2	5.4
กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	2	5.4
รวม	37	100.00

ตารางที่ 5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ (ต่อ)

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	66	63.5
ภาคกลาง	6	5.8
ภาคใต้	13	12.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10	9.6
ภาคตะวันออก	7	6.7
ภาคตะวันตก	2	1.9
รวม	104	100.0
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานในกรุงเทพฯและปริมณฑล		
กรุงเทพฯ	46	69.7
สมุทรปราการ	16	24.2
นนทบุรี	3	4.5
ปทุมธานี	1	1.5
รวม	66	100.0
5. ตำแหน่งงานที่ทำ		
นักสังคมสงเคราะห์/ ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์	32	30.8
จนท.รับเรื่องราวร้องทุกข์ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม	2	1.9
จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์	2	1.9
นักพัฒนาสังคม	2	1.9
จนท.บริหารงานทั่วไป	1	1.0
พนักงานจ้างทั่วไป เทศบาล	2	1.9
นักวิชาการประสานงานโครงการ	2	1.9
เจ้าหน้าที่โครงการ	3	2.9
ผู้ช่วยนักวิจัย	1	1.0
จนท.งานวิชาการและแผนงาน	1	1.0
พนักงานขาย	3	2.9
ลูกค้าสัมพันธ์/ประชาสัมพันธ์	4	3.8
พนักงานบริการลูกค้า	4	3.8
จนท.การตลาด	1	1.0

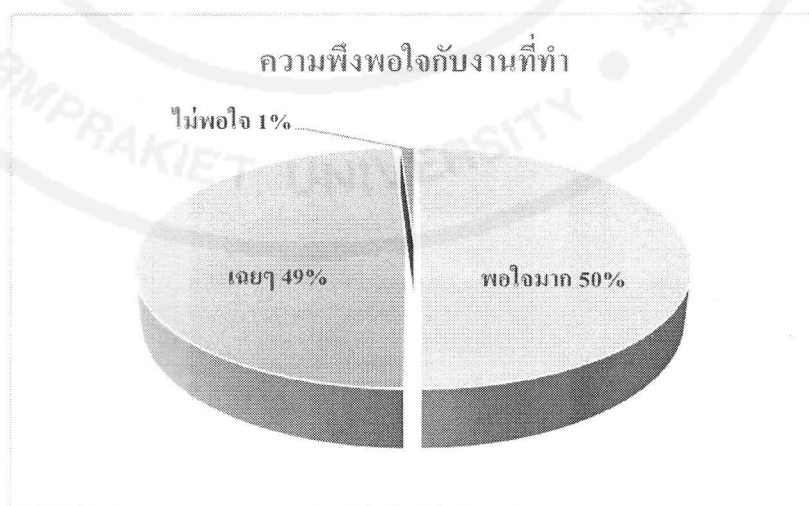
คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานบัญชี	1	1.0
จนท.การเงิน	4	3.8
จนท.ธุรการคลังสินค้า	1	1.0
จนท.ฝ่ายบุคคล	6	5.8
จนท.ธุรการ	6	5.8
พนักงานต้อนรับ	2	1.9
พนักงานจัดซื้อจัดจ้าง	1	1.0
ธุรการฝ่ายขาย	1	1.0
จนท.ฝ่ายควบคุมคุณภาพ	2	1.9
จนท.สินเชื่อ	2	1.9
พนักงานเวชระเบียน รพ.เอกชน	1	1.0
พนักงานรับเอกสารประจำออฟฟิศ	1	1.0
ครูชั้นอนุบาล	1	1.0
ผู้ช่วยเภสัชกรร้านขายยา	1	1.0
เจ้าของกิจการ/ช่วยธุรกิจครอบครัว	14	13.5
รวม	104	100.0
6. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	5	4.8
10,001 – 12,000 บาท	10	9.6
12,001 – 14,000 บาท	10	9.6
14,001 – 16,000 บาท	45	43.3
16,001 – 18,000 บาท	18	17.3
18,001 – 20,000 บาท	5	4.8
มากกว่า 20,000 บาท	11	10.6
รวม	104	100.0
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม	42	40.4
ไม่เกี่ยวข้อง	62	59.6
รวม	104	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 50.0) ใกล้เคียงกับบัณฑิตที่ตอบว่า มีความรู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.0) และไม่พอใจ (ร้อยละ 1.0)

สำหรับบัณฑิตหนึ่งคนที่ตอบไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันให้เหตุผล คือ ได้รับค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 100.0)

ตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

ความพึงพอใจกับงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจกับงานที่ทำ		
พอใจมาก	52	50.0
เฉยๆ	51	49.0
ไม่พอใจ	1	1.0
รวม	104	100.0
2. เหตุผลที่ไม่พอใจ		
ค่าตอบแทนต่ำ	1	100.0
รวม	1	100.0

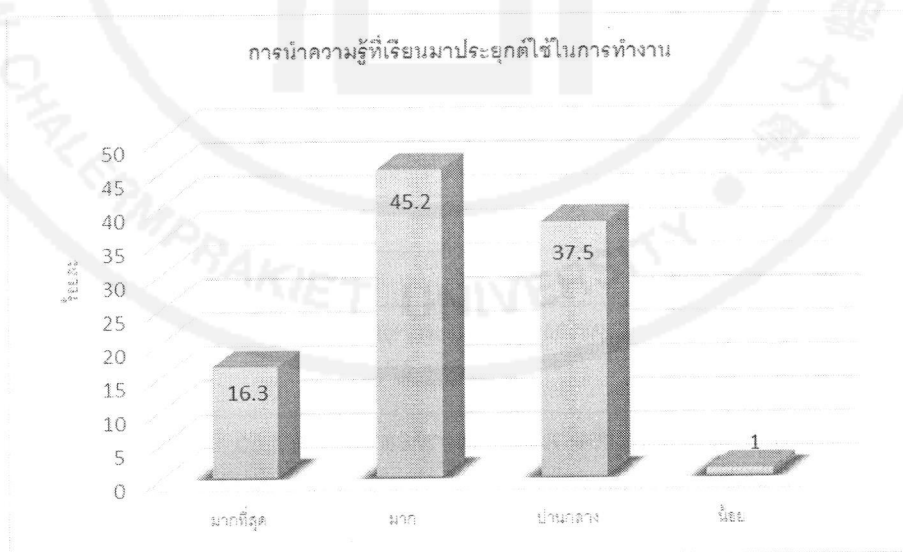

แผนภูมิที่ 2 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

จากตารางที่ 7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 45.2) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 37.5) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 16.3)

ตารางที่ 7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

การนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	17	16.3
มาก	47	45.2
ปานกลาง	39	37.5
น้อย	1	1.0
รวม	104	100.0

แผนภูมิที่ 3 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

ผลการประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 8) พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.92$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยคุณลักษณะด้านอื่นๆ บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$) (2) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.00$) (3) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.81$) (4) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.75$) และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.65$)

ตารางที่ 8 ผลการประเมินความความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.26	0.43	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	3.81	0.55	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.00	1.03	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.10	0.52	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.65	0.43	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.75	0.68	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.92	0.45	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.23	0.50	มากที่สุด

1) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้าน
คุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 9) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะ
ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและ
ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.45$) (2) มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด
เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.40$) และ (3) เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กร
และสังคม ($\bar{X} = 4.33$)

ตารางที่ 9 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.25	0.62	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.40	0.57	มากที่สุด
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.27	0.55	มากที่สุด
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของ องค์กรและสังคม	4.33	0.59	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.45	0.59	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.87	0.70	มาก
ภาพรวม	4.26	0.43	มากที่สุด

2) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตารางที่ 10) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.96$) (2) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.85$) (3) มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 3.74$) และ (4) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.69$)

ตารางที่ 10 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	3.74	0.67	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.85	0.72	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้	3.69	0.70	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.96	0.69	มาก
ภาพรวม	3.81	0.55	มาก

3) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 11) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) โดยมีคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดคือ สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ (1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 3.99$) (2) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.88$) และ (3) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 11 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้	3.99	0.66	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.88	0.68	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.87	0.66	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.27	2.32	มากที่สุด
รวม	4.00	1.04	มาก

4) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

การประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 12) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.28$) (2) สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 4.08$) (3) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.04$) และ (4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.02$)

ตารางที่ 12 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	4.08	0.61	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.28	0.61	มากที่สุด
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา	4.02	0.60	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.04	0.69	มาก
รวม	4.10	0.52	มาก

5) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากตารางที่ 13 พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.11$) (2) มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับความสามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.75$) (3) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.63$) และลำดับท้ายสุดคือ ความสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 2.99$)

ตารางที่ 13 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.63	0.63	มาก
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.75	0.64	มาก
3. มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.68	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.11	0.71	มาก
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม	2.99	0.60	ปานกลาง
รวม	3.65	0.43	มาก

6) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 14) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับใน 2 คุณลักษณะย่อยคือ มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.75$) และมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 14 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	3.75	0.72	มาก
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.75	0.71	มาก
รวม	3.75	0.68	มาก

7) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 15) พบว่า บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.45$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.38$) และ (3) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.35$)

ตารางที่ 15 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.87	0.69	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	3.80	0.75	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.24	0.66	มากที่สุด
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.45	0.64	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.45	0.63	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.35	0.58	มากที่สุด
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.25	0.73	มากที่สุด
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.38	0.62	มากที่สุด
รวม	4.23	0.50	มากที่สุด

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 16 บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.8) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 28.9) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.6) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 60.9)

ตารางที่ 16 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	34	26.6
2. ด้านความรู้	2	1.6
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3	2.3
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	51	39.8
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4	3.0
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	37	28.9
7. ไม่มี	1	0.8
รวม	128	100.0
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	2	1.6
2. ด้านความรู้	9	7.0
3. ด้านทักษะทางปัญญา	10	7.8
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	5	3.9
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	78	60.9
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4	3.1
7. ไม่มี	20	15.6
รวม	133	100.0

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีประสบการณ์การฝึกทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่นำมาใช้ในการทำงานได้	16
2	มีความหลากหลายทางเทคนิคการเรียนการสอนที่สามารถใช้กับ case ได้จริง	1
3	การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ดี	24
4	มีความรู้ ความสามารถ ความอดทน มีความรับผิดชอบ	1
5	ความอดทนในการปฏิบัติงานและพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ บุคลิกภาพและการอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น	3
6	การเป็นผู้ที่มีความรู้ทางสังคมสงเคราะห์พื้นฐานที่สามารถปฏิบัติงานได้	1
7	มีการฝึกภาคปฏิบัติถึง 3 ครั้ง ทำให้เข้าใจถึงหลักการปฏิบัติงานและหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ได้เป็นอย่างดี	8
8	มีความขยัน อดทนในการทำงาน	13
9	มีทักษะความรู้ทางสังคมสงเคราะห์ที่ตรงกับงาน	2
10	มีทักษะและกระบวนการในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ สามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในวิชาชีพ พัฒนากลุ่มเป้าหมาย	1
11	มีความสามัคคี สามารถทำงานเป็นทีมได้	3
12	มีทักษะการพูดที่ดี มีการสื่อสารที่ดี	2
13	มีการสอนและปลูกฝังให้นักศึกษามีวิจารณญาณในการฟังและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1
14	มีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	4
15	มีความคิดสร้างสรรค์	1
16	เคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้อื่น	3
17	คณะฯสอนให้มองเพื่อนมนุษย์ด้วยความเข้าใจ ไม่ตัดสินคนอื่นเพียงเพราะภายนอก สอนให้มองโลกแง่บวก และเข้าใจคนมากยิ่งขึ้น	1

18	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทำงานและประสานงานภายนอกได้ดี หากทรัพยากรช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างทั่วถึง และสามารถสรุป case เพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก	1
19	สามารถทำให้นักศึกษามีจิตใจอาสาพร้อมช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มใจ และทางด้านฝึกปฏิบัติงานทำให้นักศึกษาชินกับสนาม	1
20	ด้านคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและต่อหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบในตนเองและต่อองค์กร ทำหน้าที่ตนเองให้เต็มที่อยู่อย่างซื่อตรง เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพให้มากที่สุด	4
21	สามารถนำทักษะต่างๆไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับบุคคลอื่นๆได้	4
22	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	7
23	ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ต่อบุคคลรอบข้าง	1
24	เป็นคนตรงต่อเวลา	2
25	นักศึกษาที่จบไปสามารถทำงานเชิงรุกได้จริง เนื่องจากทางคณะได้จัดทำหลักสูตรการฝึกงานถึง 3 ครั้ง ทำให้นักศึกษาได้สัมผัสประสบการณ์และได้ปฏิบัติจริงก่อนจบไปทำงาน	1
26	ด้านคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องของความขยัน อดทนต่อการทำงาน เนื่องจากการทำงานโรงพยาบาลเอกชนจะไม่ได้หยุดตรงกับเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดราชการ พร้อมทำงานในเวรกลางคืนและทำงานต่อช่วงเช้า ในขณะที่ทำงานจะมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ตลอด เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ อดทนในการทำงาน	1
27	มีการวางแผนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	2
28	กล้าแสดงออก เป็นผู้นำ	2
29	สอนให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางสังคมสงเคราะห์มาใช้ในชีวิตจริงได้ การลงปฏิบัติงานในสถานที่จริง เรียนรู้งานจริง	3
30	สอนให้เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคมด้วยใจ	1
31	รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	4
32	พร้อมปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หรือวิชาชีพใกล้เคียง อันเนื่องมาจากผ่านการฝึกปฏิบัติงานทางด้านสังคมสงเคราะห์	3
33	มีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างดี เนื่องจากผ่านการฝึกภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริงในฐานะนักศึกษาฝึกงานสังคมสงเคราะห์ในองค์กรและหน่วยงานต่างๆ	2

34	สามารถทำงานร่วมกับหลายวิชาชีพ เข้ากับคนอื่นได้ง่าย สามารถปรับตัวได้เร็ว มีทักษะการปฏิบัติงานที่ได้จากการฝึกภาคปฏิบัติ มีความเข้าใจความแตกต่างของแต่ละคน และเรียนรู้งานได้เร็ว	3
35	มีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่น	4
36	การปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม ทำให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน	2
37	ทักษะการทำงาน (ฝึกงาน) ทำให้บัณฑิตมีประสบการณ์และปรับตัวได้ง่าย การฝึกชุมชนในการจับ GPS สามารถนำมาใช้งานได้จริง แต่อยากให้มีการเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างมากในการทำงาน	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	การวิเคราะห์ตัวเลขเชิงสถิติ การใช้โปรแกรมวิจัย การใช้โปรแกรมต่างๆทางคอมพิวเตอร์	3
2	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆเข้ามาประยุกต์ใช้กับวิชาชีพ	6
3	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	12
4	ความไม่มั่นใจ	3
5	ขาดความรู้ทางทฤษฎีที่ใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ยังไม่แม่นยำ ความรู้เรื่องทฤษฎีต่างๆ ควรมีความเข้าใจให้มากเพื่อนำมาประยุกต์ใช้	7
6	ความรู้ทางทฤษฎีและการนำไปใช้ ความมีระเบียบวินัย	2
7	การคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นต่างๆ	1
8	ทักษะด้านภาษาอังกฤษและการสื่อสาร	21
9	ไม่แม่นยำเรื่องกฎหมายในการคุ้มครองเด็ก	1
10	ความพร้อมเพียงในการทำงานเป็นทีม	1
11	การใช้โปรแกรม Excel ในการทำงาน	3

12	ด้านทักษะทางปัญญา และการเขียนหนังสือที่เป็นทางการ	2
13	ทางทฤษฎีเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ไม่ค่อยแน่น หรืออาจจะเป็นที่ตัวนักศึกษาเอง	1
14	ขาดทักษะการใช้ภาษาไทยในการร่างเอกสาร การเขียนรายงาน	2
15	ด้านภาษาต่างประเทศ และควรพัฒนาตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยีให้มากขึ้น เพื่อตัวเองและองค์กร	2
16	ไม่เก่งเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ	3
17	ในเชิงวิชาการ บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณมีการปรับปรุงหลักสูตรและเพิ่มเติมความรู้ทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษารุ่นต่อไป	1
18	เนื่องจากบัณฑิตทำงานไม่ตรงกับสายที่เรียนจบมา จึงทำให้ไม่ได้นำทักษะทฤษฎีต่างๆมาใช้ในการทำงาน ความรู้ที่มีจึงอาจลางเลือน	1
19	ขาดความอดทนต่อความกดดันในสถานการณ์ต่างๆมากๆไม่ได้	3
20	การวิเคราะห์สิ่งต่างๆยังวิเคราะห์ไม่ได้ว่าสิ่งนั้นๆเป็นอย่างไร ไม่เข้าใจขั้นตอนในการวิเคราะห์	1
21	ความรู้ที่ต้องนำไปใช้ในการทำงาน บางครั้งไม่เข้าใจในเรื่องของทฤษฎีที่มีความซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการศึกษาเป็นเวลานาน	1
22	การนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	1

11) ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพมากขึ้น	2
2	เพิ่มเติมหลักสูตรให้เป็น 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ)	1
3	เน้นการปฏิบัติให้เข้มมากขึ้น	5
4	อยากให้มียาจารย์ผู้สอนมีจำนวนมากขึ้นกว่านี้	1
5	การแนะนำแนวทางติดตามนักศึกษาในการสอบใบประกอบวิชาชีพ	3

6	อยากให้มีส่วนหลักสูตรสอนการทำ Infographic	1
7	หลักสูตรที่เกี่ยวกับแรงงานและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล	1
8	เพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษ	8
9	เพิ่มการใช้โปรแกรม Excel ในการเรียน เพราะตอนทำงานได้ใช้เยอะมาก	2
10	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	1
11	ควรมีการศึกษาออกสถานที่ให้มากขึ้น	1
12	ควรเพิ่มวิชาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการทำงานทั่วไป	2
13	อยากให้การฝึกภาคปฏิบัติ 2 มีระยะเวลานานขึ้น	1
14	ฝึกการเขียนภาษาไทยที่ถูกต้องและเป็นทางการ	1
15	การสอดแทรกเหตุการณ์รายวันเข้าไปในการยกตัวอย่างในการเรียนการสอน	1
16	ควรมีหลักสูตรเฉพาะด้านในแต่ละกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	1
17	อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร อาจารย์ใส่ใจนักศึกษา	2
18	มีหลักสูตรการสอนที่ชัดเจน	1
19	ปรับการเรียนในเรื่องทฤษฎีที่ต้องนำมาใช้ ที่จำเป็น	1
20	เป็นหลักสูตรที่ดี ทำให้นักศึกษาที่จบออกไปสามารถปฏิบัติงานได้จริง แต่อยากให้เสริมในเรื่องการสอบใบประกอบวิชาชีพ	1
21	ควรมีการสอนเกี่ยวกับการสอบใบประกอบวิชาชีพ	4

12) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษา หาแหล่งเงินทุนสนับสนุน	1
2	ควรมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษามากกว่านี้ และเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา	4
3	สานความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน มีกิจกรรมที่เน้นความสามัคคีเป็นหลัก	3
4	อยากให้สนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษาอย่างเต็มที่	1

5	การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายจากการเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้นักศึกษารู้สึกดีต่อมหาวิทยาลัยในทุกๆครั้งที่ร่วมกิจกรรม	1
6	ชอบทุกกิจกรรมที่ร่วมกับมหาวิทยาลัย พอได้ทำงานแล้วจะมีความกล้าเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรที่ทำงาน	1
7	กิจกรรมที่ทำให้เรียนรู้เครือข่ายการทำงานมากขึ้น	1
8	ควรจัดกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างชุมชนกับนักศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน	1
9	ควรมีการจัดกิจกรรมค่ายอาสา เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมพัฒนาสังคม	1
10	ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4
11	อยากให้มึกิจกรรมสำหรับรุ่นพี่บัณฑิตพบรุ่นน้องจะได้ทำความรู้จักกัน	1
12	ควรมีการจัดค่ายทัศนศึกษาออกสถานที่	1
13	พัฒนาในด้านการช่วยเหลือเวลาทำกิจกรรมในเรื่องงบประมาณเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่นักศึกษา	1
14	ควรมีกิจกรรมด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ	2
15	ให้มีกิจกรรมอบรมมากขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
16	อยากให้มึกิจกรรมเข้าค่าย หรือทัศนศึกษาดูงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	1
17	อยากให้มึจิตอาสา พัฒนาชุมชน มีการเข้าค่ายเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง	1

4.1.4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
สวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	สนับสนุนให้มีการฝึกภาคปฏิบัติ ทำกิจกรรม Workshop ในห้องเรียนให้มากขึ้น	2
2	ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น	4
3	อาจารย์ลองบูรณาการสอนเป็นภาษาอังกฤษดูนะคะ	1
4	เน้นหลักสูตรที่ตรงต่อการปฏิบัติงานจริงให้เข้มข้นแน่นมากยิ่งขึ้น	1
5	ใช้เทคนิคการสอนที่นักศึกษาเข้าใจง่าย สนุก ไม่จำเจ ไม่น่าเบื่อ บูรณาการการนันทนาการและสื่อเรียนรู้มากกว่าการขึ้นสไลด์ทฤษฎีแบบเดิมๆ	1
6	ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น หรือได้มีการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น	1
7	ควรให้มีการฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่ ลงพื้นที่เรียนรู้มากขึ้น	5
8	การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กลับไปฝึกงานในภูมิลำเนาของตนเอง	1
9	เพิ่มการปฏิบัติในห้องเรียนมากขึ้น เช่น การสื่อสารภาษาอังกฤษ	1
10	ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการ เพิ่มทักษะการเขียน	1
11	ควรมีการจัดกิจกรรมในคาบเรียนเพื่อยกตัวอย่างเป็นสื่อการเรียนทำให้นักศึกษาเห็นภาพการทำงานอย่างชัดเจน	1
12	ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจ น่าศึกษาในการเรียนการสอน	1
13	ควรมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนกับองค์กรต่างๆเพิ่มมากขึ้น	2
14	เน้นการฝึกคิดวิเคราะห์มากกว่าท่องจำ	2
15	อยากให้มีการสอนภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์โดยตรง สอนโดยอาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์	5
16	เน้นเรื่องการเขียนรายงานผู้ใช้บริการ การเยี่ยมบ้านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	1
17	ให้มีการฝึกภาคปฏิบัติในการลงชุมชนที่มีความเข้มข้นมากขึ้น	1
18	การเรียนการสอนมีคุณภาพที่ดี	1
19	อยากให้มีการเพิ่มชั่วโมงการสอนเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	1
20	เพิ่มวิชาคอมพิวเตอร์หรือการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงานในอนาคต	1
21	การติดต่อประสานงานภายในคณะฯ ในการดำเนินงานแต่ละครั้งมีความบกพร่องอยู่มากในการประสานงาน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจอยู่บ่อยครั้ง	1

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินบัณฑิตและส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของบัณฑิตที่มีงานทำทั้งหมด (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน

การส่งคืนแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่งแบบสอบถามกลับคืน	80	76.92
ไม่ได้ส่งคืน	24	23.08
รวม	104	100.0

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.5) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 78.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 46.3) และมีระยะเวลาที่ได้ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน (ร้อยละ 51.3) (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	22	27.5
หญิง	58	72.5
รวม	80	100.0
ระดับตำแหน่งในองค์กร		
ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง	15	18.8
ผู้บริหารระดับกลาง/ ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย	63	78.8
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน	2	2.5
รวม	80	100.0

ตารางที่ 23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	37	46.3
บริษัทเอกชน	35	43.8
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	8	10.0
รวม	80	100.0
ระยะเวลาที่เข้าร่วมงานกับบัณฑิต		
น้อยกว่า 3 เดือน	3	3.8
มากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน	41	51.3
มากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน	31	38.8
มากกว่า 9 เดือน	5	6.3
รวม	80	100.0

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 24) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตมีความพึงพอใจ

อยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) และ (2) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$)

ตารางที่ 24 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.31	0.59	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	3.79	0.67	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.75	0.60	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.03	0.54	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.63	0.54	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.21	0.91	มากที่สุด
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.95	0.50	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.08	0.68	มาก

1) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้าน
คุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 25) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/
นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =$
4.31) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ
ได้แก่ (1) มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.53$) (2)
มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.46$) (3)
เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.41$) (4) ดำเนินชีวิตตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.26$) และ (5) แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ
เสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึง
พอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ
วิชาชีพ ($\bar{X} = 3.84$)

ตารางที่ 25 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม
จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึง พอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.84	1.85	มาก
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.46	0.62	มากที่สุด
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.35	0.70	มากที่สุด
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของ องค์กรและสังคม	4.41	0.65	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.53	0.57	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.26	0.73	มากที่สุด
รวม	4.31	0.59	มากที่สุด

2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตารางที่ 26) พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) มีความรู้หลักการและทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 4.11$) (2) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.86$) และ (3) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.44$)

ตารางที่ 26 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	4.11	0.87	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.86	0.57	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้	3.75	0.61	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.44	1.54	ปานกลาง
รวม	3.79	0.67	มาก

3) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 27) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) คุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 3.89$) (2) สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 3.75$) (3) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.70$) และ (4) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางที่ 27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้	3.89	0.57	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.66	0.69	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.70	0.74	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.75	0.70	มาก
รวม	3.75	0.60	มาก

4) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 28) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ (1) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.96$) (2) สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 3.92$) และ (3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	3.92	0.63	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.33	0.63	มากที่สุด
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	3.91	0.64	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.96	0.65	มาก
รวม	4.03	0.54	มาก

5) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 29) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ (1) สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.00$) (2) สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.96$) และ (3) การมีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.86$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ (1) สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.22$) และ (2) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.09$)

ตารางที่ 29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.09	1.44	ปานกลาง
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.96	0.69	มาก
3. มีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.86	0.59	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	0.50	มาก
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม	3.22	0.68	ปานกลาง
รวม	3.63	0.54	มาก

6) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 30) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.20$)

ตารางที่ 30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	4.21	0.92	มากที่สุด
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.20	0.91	มาก
รวม	4.21	0.91	มากที่สุด

7) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 31) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.60$) (2) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.55$) (3) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.24$) และ (4) มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$)

ตารางที่ 31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.82	1.44	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	3.67	1.42	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.16	0.67	มาก
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.60	0.57	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.55	0.57	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.24	0.66	มากที่สุด
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.21	0.69	มากที่สุด
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.46	1.63	มาก
รวม	4.08	0.68	มาก

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 32) มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 53.8) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.3) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.0)

ตารางที่ 32 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	21	26.3
2. ด้านความรู้	1	1.3
3. ด้านทักษะทางปัญญา	2	2.5
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	43	53.8
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	12	15.0
7. ไม่มี	1	1.3
รวม	80	100.0
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-
2. ด้านความรู้	4	5.0
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4	5.0
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1	1.3
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	40	50.0
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	6	7.5
7. ไม่มี	25	31.3
รวม	80	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	มีทักษะในการเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเข้ากับผู้อื่นได้ดี	1
2	เป็นคนร่าเริง แจ่มใส อุตสาหะดี วางตัวเหมาะสม อดทน มีความตั้งใจในการเรียนรู้งานและปฏิบัติงานตามบทบาทที่ต้องรับผิดชอบและได้รับมอบหมาย รู้จักวางแผนในการปฏิบัติงาน มีระบบระเบียบในงาน วินัยในตัวเองดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และตรงไปตรงมา	1
3	ทักษะด้านความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และความท้าทายของงาน และหาทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม	1
4	มีความตั้งใจและจิตใจที่ดีในการช่วยเหลือสังคม มีทัศนคติที่ดี	1
5	เรียบร้อย ขยัน ตั้งใจทำงาน	1
6	1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ รู้จักฝึกฝนในงานฝึกทักษะในงานได้ดีมาก 2. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย 3. มีกิจกรรมยามท่อนนุ่ม	1
7	ความอ่อนน้อมถ่อมตน มีมนุษยสัมพันธ์และการปรับตัวได้ดี	1
8	มนุษยสัมพันธ์ดี ช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่องาน มีความซื่อสัตย์	1
9	จรรยาบรรณวิชาชีพ	1
10	มีทักษะความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง มีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	1
11	1. การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี 2. มีความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง	1
12	ปรับตัวได้ดี สร้างสัมพันธ์ภาพในงานได้ดี รวดเร็ว อดทน	1
13	ความรับผิดชอบต่องานของตัวเองและส่วนรวม	1
14	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี	3
15	มุ่งมั่นในการทำงาน เข้ากับผู้ร่วมงานได้ดี มีจิตอาสา ยิ้มแย้ม พุดจาไพเราะ	1
16	คุณธรรมจริยธรรม	2

10) สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่จะต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	การวางตัวในการเข้าสังคม เนื่องจากต้องเจอกับบุคคลหลายประเภทหลายรูปแบบ	1
2	ต้องพยายามใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาทักษะและเรียนรู้เทคนิคต่างๆที่จะเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ในการทำงานเพื่อต่อยอดและพัฒนางานในโอกาสต่อไป	1
3	เนื่องจากบัณฑิตเพิ่งเข้าทำงานได้ไม่นาน อาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านระดมทุน เนื่องจากผลการทำงานยังไม่ค่อยอยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้	1
4	ไม่ค่อยกล้าตัดสินใจ	1
5	การคิดวิเคราะห์เชิงระบบของงานสังคมสงเคราะห์	1
6	ทักษะทางด้านภาษา และการนำวิชาความรู้มาบูรณาการใช้ในหน่วยงาน	1
7	1. องค์ความรู้ 2. การคิดเป็นระบบ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการทำงาน 3. ความคิดสร้างสรรค์ 4. ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การรักษาเวลา	1
8	1. การวิเคราะห์เชิงสถิติ 2. การใช้โปรแกรม Microsoft Office	1
9	ขอเพิ่มเติม ให้คณะสังคมสงเคราะห์ฯ ควรมีการเรียนในเรื่องการจัดการการเงิน (นักสังคมสงเคราะห์มักมีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสทางการเงินได้ง่าย) เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นสัก 2 ตัว เพื่อให้รู้เรื่องการใช้จ่ายการที่มีอยู่อย่างจำกัด เรียนรู้ ตัวเลข GDP เป็นต้น	1
10	การใช้ Microsoft Excel และ Word	2
11	การคิดเป็นระบบ การนำความรู้มาปฏิบัติได้ไม่ครบองค์รวม	1

11) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่
จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	1. มีความรู้ด้านสังคมในมิติต่างๆ 2. การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำและผู้ตาม 3. สารสนเทศและเทคโนโลยี 4. การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล	1
2	ใช้เกณฑ์เดียวกันกับนักสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตวิชาชีพของสภาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์	1
3	มีความยืดหยุ่น ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีรอบการทำงานค่อนข้างกว้าง จึงต้องเรียนรู้งานหลาย ด้าน เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนให้งานสำเร็จลุล่วง	1
4	ต้องมีศรัทธาและความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ พร้อมกับ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองในงานที่ได้รับผิดชอบ	1
5	ความจำดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	1
6	1. มีความรู้ความสามารถในหลักวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ 2. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและรับผิดชอบสังคม คือ ตระหนักรู้ ใฝ่ใฝ่หวัง แก้ไขปัญหา ฟันฟูได้ดี 3. มีคุณธรรมจริยธรรม 4. มีความคิดสร้างสรรค์	1
7	มีความรู้ ไหวพริบ การบริการ และการใช้เทคโนโลยี	1
8	1. คุณธรรม จริยธรรม 2. ความสามารถภาษาอังกฤษ	1
9	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การแก้ไขปัญหาและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นำวิชาความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการ ทำงาน	1
10	1. ความรับผิดชอบ 2. เสียสละเพื่อส่วนรวม	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
	3. ความคิดสร้างสรรค์ 4. การศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาและต่อเนื่อง	
11	อดทน ขยัน หมั่นเพียรในการทำงาน	1
12	ความเพียรพยายามในการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา	1
13	1. ทักษะด้านการทำงานกับเด็กและเยาวชน 2. ก้าวสู่ความเป็น social welfare professional	1
14	มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและส่วนรวม ความคิดสร้างสรรค์	1
15	ทำงานเป็นทีม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย	1
16	ขยันมุ่งมั่นในการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอย่างไม่ย่อท้อ	1
17	ความขยัน ความซื่อสัตย์ การเข้ากับเพื่อนร่วมงาน	1
18	- ความรับผิดชอบ - การมุ่งมั่นประโยชน์ส่วนรวม - การตรงต่อเวลา - ความเสียสละ - การหาความรู้ตลอดเวลา	1

4.2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. การใช้เทคโนโลยีกับงานสังคมสงเคราะห์
2. บัณฑิตสังคมสงเคราะห์ควรให้ความสำคัญของการเป็นนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพรับอนุญาต ตั้งแต่จบการศึกษาหรือภายในระยะเวลา 2 ปีนับจากจบการศึกษา เพราะหากทิ้งช่วงระยะไปก็อาจรู้สึกว่าย่างยากแล1ะไม่ยากไปสอบรับใบอนุญาตได้
3. ให้บัณฑิตก่อนจะจบการศึกษาได้ฝึกงานทั้งภาครัฐและ NGO เพื่อให้ได้เห็นมุมมองในการทำงาน
4. เพิ่มเติมทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

5. เพิ่มความรู้ด้านการบูรณาการความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง
6. การฝึกปฏิบัติ การลงชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาของ case อย่างเป็นรูปธรรม
7. ควรเพิ่มการฝึกการใช้โปรแกรม MS Office ให้กับนักศึกษา
8. อยากให้มีการสอนการใช้ Excel และ Word เพราะจำเป็นมากในการทำงานทุกสาขาวิชาชีพ
9. การฝึกปฏิบัติ การลงชุมชน เป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนสังคมสงเคราะห์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 133 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 96.24 และผู้บังคับบัญชานายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 104 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.1) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 43.0) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.5) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 57.0) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 78.9) และบัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 76.6)

ในขณะที่ทำการสำรวจบัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.3) บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 80.5) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่าส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ร้อยละ 55.5) บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 65.6) รองลงมาคือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 15.6)

บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ หน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาคราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 51.4) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 21.6) และกระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 13.5)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) รองลงมาคือ ภาคใต้ (ร้อยละ 12.5) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 9.6) เมื่อพิจารณาตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 30.8) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 43.3) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6)

ความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 50.0) ใกล้เคียงกับบัณฑิตที่ตอบว่า มีความรู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.0) โดยบัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 45.2) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 37.5) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 16.3)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.92$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของบัณฑิตแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.26$) (2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$) (3) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.00$) (4) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.81$) (5) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.75$) และ (6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.65$)

บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.45$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.38$) และ (3) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.35$)

บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.8) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 28.9) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.6) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 60.9)

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.5) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 78.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 46.3) และมีระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน (ร้อยละ 51.3)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$) โดยที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.63$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมศักดิ์ นัคลาจารย์ (2556: 38-39) ซึ่งพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เด่นชัดคือการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเป็นมิตรต่อผู้ร่วมงาน และผลการวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

(2557: 79; 2558: 68-69, 2559: 93) พบว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคมมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตามที่กำหนดพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยเน้นให้ความสำคัญกับคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2555: 5) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จึงได้สอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมในรายวิชา ทั้งในภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมนักศึกษาในกิจกรรมจิตอาสา ต่างๆ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและความเสียสละเพื่อส่วนรวมให้กับนักศึกษา รวมทั้งผลจากการฝึกฝน ประสบการณ์เชิงวิชาชีพจึงทำให้บัณฑิตมีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพเป็นที่พึงพอใจมากที่สุดของผู้ใช้ บัณฑิต

ส่วนคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่ผู้บังคับบัญชา/ นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.60$) (2) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.55$) (3) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.24$) และ (4) มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนใน หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมในรายวิชา กิจกรรมเสริม หลักสูตร การฝึกภาคปฏิบัติ 3 ครั้งในหน่วยงานต่างๆ คือ การฝึกภาคปฏิบัติ 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปี ที่ 2 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และการฝึกภาคปฏิบัติ 3 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รวมทั้งกิจกรรมจิตอาสาในระหว่างที่ศึกษาในทุกชั้นปีการศึกษา ทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในกลุ่มเพื่อน และในหน่วยงานที่นักศึกษาไปฝึกภาคปฏิบัติ จาก กระบวนการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาของหลักสูตรดังที่กล่าวมา จึงทำให้นักศึกษาเมื่อจบ การศึกษาและเข้าทำงานในหน่วยงานสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานอื่นๆได้เป็นอย่างดี สอดคล้อง กับผลการประเมินของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ (ร้อยละ 53.8) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 26.3) นอกจากนี้ ส่วนที่เป็น จุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.0) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยคุณลักษณะ

บัณฑิตจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ เช่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551-2553 (นริสา วงศ์พนารักษ์และคณะ, 2555: 314) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2555: 1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (วิมานพร รูปใหญ่, 2555: 46-47) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2556: 5-8) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน, 2557: 11) มหาวิทยาลัยพายัพ (สำนักวิจัย, 2557: 23-24) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา, 2558: 27) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช, 2559: 140) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย, 2559: 1731) และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2557: 66; 2558: 78, 2559: 85) ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับต่ำที่สุด และเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่ควรปรับปรุงตามผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ผลการศึกษานี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและผู้ใช้บัณฑิตได้ต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะต่อคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

1. ควรมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและเพิ่มสมรรถนะทางด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
2. ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นต่อการทำงานในปัจจุบัน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับนักศึกษา
3. ควรมีโครงการ เสริมสร้างสมรรถนะเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้แก่บัณฑิตที่พึงจบการศึกษา

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในประเด็นเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างทักษะด้านภาษาต่างประเทศของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555).

งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2557) ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง รุ่นปีการศึกษา 2555.

ถาวร แสงอำไพ. (2554). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของพนักงาน ท่าอากาศยานตรัง. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

นงลักษณ์ เอ็มประดิษฐ์. (2541). การสังคมสงเคราะห์กับการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปิ่นณพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข. (2552). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550.

ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2558). รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2556). รายงานการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2556.

วิมานพร รูปใหญ่. (2555). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2557). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2557.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2558). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (2559). จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.

สมศักดิ์ นันดาจารย์. (2556). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555.

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ. (2557). รายงานคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557.

อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (2553). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. วิทยาลัยพยาบาลบรม
ราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2542). ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการ
ปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). คู่มือการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการ
จัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์.

บทความในวารสาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2555). “การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้าง
ต่อบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2553.” ใน
ข่าวสารสนเทศ มจพ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2555), น.1.

ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อ
สมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. ใน วารสารพยาบาลตำรวจ. ปีที่ 8
ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2559), หน้า 136-144.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย. (2559). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ตามทัศนะผู้ใช้บัณฑิต ศึกษาเฉพาะกรณี บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2561 จาก http://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/811/rmutrconth_164.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

นริสา วงศ์พนารักษ์และคณะ. (2555). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อผลการเรียนรู้ของบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2558 จาก http://www.journal.msu.ac.th/upload/articles/article136_26867.pdf.

พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559 จาก <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.employ.mua.go.th/>.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... E-mail

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. เพศ 1. หญิง 2. ชาย

2. อายุ (นับถึงวันนี้) ปี เดือน

3. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย 4. หย่า 5. แยกกันอยู่

4. ภูมิลำเนาอยู่จังหวัด.....

5. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

1. มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาย วิทยาลัย-คณิต
 ศิลป์-คำนวณ
 อื่นๆระบุ.....

2. ปวช. 3. ปวส.

6. ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา.....

7. ท่านเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดย

- 1. สมัครสอบเข้าเรียนเป็นครั้งแรก
- 2. สมัครสอบเข้าเรียนโดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้
- 3. ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)
- 4. อื่นๆ ระบุ.....

8. เหตุผลที่ท่านสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรนี้

- 1. มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์
- 2. เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น
- 3. เรียนจบแล้วมีงานทำ
- 4. ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 5. ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
- 6. อื่นๆ ระบุ.....

9. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา.....ปี เดือน

10. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา.....

11. ก่อนเข้าศึกษาที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ท่านเคยทำงานที่มีรายได้มาก่อนหรือไม่ (งานประจำ/งานชั่วคราว) 1. ทำ 2. ไม่เคยทำ

12. หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วท่านได้งานทำครั้งแรก เมื่อใด

- 1. หางานได้ก่อนจบการศึกษา หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
- 2. หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน 3. หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน
- 4. หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน 5. หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน
- 6. มากกว่า 1 ปี 7. เป็นงานเดิมก่อนมาศึกษา หรือได้งานทำระหว่างศึกษา
- 8. ยังไม่เคยทำงาน

13. ตำแหน่งงานที่ทำครั้งแรก

14. ท่านเปลี่ยนงานมาแล้ว..... แห่ง ไม่เคยเปลี่ยนงาน ยังไม่เคยทำงาน

15. การศึกษาต่อ

- 1. ต้องการศึกษาต่อ ในหลักสูตร.....
- 2. ไม่ต้องการศึกษาต่อ
- 3. กำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....

16. สถานภาพการทำงานในปัจจุบัน

- 1. ทำงาน (รวมถึงประกอบอาชีพอิสระ/ กิจการส่วนตัว/ ช่วยงานครอบครัวที่ทำให้ท่านมีรายได้)
- 2. ทำงาน และกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
- 3. ไม่ได้ทำงาน (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) เนื่องจาก.....
- 4. ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากกำลังศึกษาต่อ (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) ในหลักสูตร.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงานในปัจจุบัน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

- ประเภทของหน่วยงานที่ทำ
 1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
- ตำแหน่งงานที่ทำ.....
- ลักษณะงานที่ทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
 - ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
 - ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
- เงินเดือนที่ได้รับ จำนวน บาท/เดือน
- ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....
.....
- โทรศัพท์..... โทรสาร.....
- ความพึงพอใจกับตำแหน่งงานในปัจจุบัน
 1. พอใจมาก 2. เฉยๆ 3. ไม่พอใจ

ถ้า **ไม่พอใจ** โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ข้อ ต่อไปนี้

 1. ค่าตอบแทนต่ำ 2. ขาดความมั่นคง 3. ขาดความก้าวหน้า
 4. ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา 5. ระบบงานไม่ดี 6. ผู้ร่วมงานไม่ดี
 7. อื่นๆ ระบุ.....
- ท่านสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เพียงใด
 1. มากที่สุด 2. มาก 3. ปานกลาง
 4. น้อย 5. น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู					
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และ					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม					
1.4 เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์					
1.6 ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2. ด้านความรู้					
2.1 มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา					
2.2 นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้					
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
3. ด้านทักษะทางปัญญา					
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้					
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์					
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป					
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม					
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม					
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา					
4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
5.3 มีวิจารณ์งานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม					
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ					
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์					
6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม					
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย					
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย					
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
7.5 มีจิตอาสา					
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา					
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

.....

เรียนเพื่อรับใบสั่งกรม

โครงการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560

เรียน ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในการนี้ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม หรือมอบหมายให้หัวหน้างานหรือผู้ที่สามารถประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และขอความกรุณาส่งคืนโดยใส่ซองจดหมายที่จำหน่ายของไว้แล้วตามที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 16 มีนาคม 2561

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ตำแหน่งงานของบัณฑิต

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ชื่อหน่วยงาน
ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
2. ตำแหน่งงานของท่านในหน่วยงาน.....
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ..... ปี
5. ประเภทของหน่วยงาน
 1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
 1. เป็นผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
 2. เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
7. ลักษณะงานที่บัณฑิตทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
 ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
 ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึก และตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ						
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู						
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม						
1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม						
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.6 ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
2. ด้านความรู้						
2.1 มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา						
2.2 นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน						
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้						
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
3. ด้านทักษะทางปัญญา						
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูล จากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้						
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์						
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม						
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป						
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม						
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม						
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา						
4.4 สามารถวางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา						
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม						
5.3 มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอ ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม						
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ						
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์						
6.2 มีความสามารถความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม						
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย						
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย						
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						
7.5 มีจิตอาสา						
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ						
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา						
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....